

Sygn. akt VI P 499/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 lipca 2016 roku

Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi - Południe w Warszawie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSR Maria Sałacińska

Protokolant: Lena Siedlecka

po rozpoznaniu w dniu 13 lipca 2016 roku w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...)w W.

przeciwko M. Z.

o nienależne świadczenie

1. uchyla wyrok zaoczny z dnia 19.09.2012r., wydany w sprawie o sygn. akt VI P 207/12 przez Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi - Południe w Warszawie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w części dotyczącej zasądzonych odsetek ustawowych od kwoty 2.307,00 zł od dnia 20 lipca 2011 roku do dnia 4 marca 2013 roku;
2. w pozostałej części utrzymuje wyrok zaoczny w mocy.

Sygn. akt VI P 499/13

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 22 lutego 2012 roku (data prezentaty) powód Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...)w W. wniósł o zapłatę na jego rzecz od pozwanego M. Z. kwoty 2.307,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 20 lipca 2011 roku do dnia zapłaty tytułem nienależnego świadczenia.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że wyrokiem z dnia 8 grudnia 2010 roku Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi – Południe w Warszawie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w sprawie o sygn. akt VI P 711/09, zasądził od ZUS na rzecz pozwanego kwotę 6.921,00 zł tytułem odprawy emerytalnej, nadając temu wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 2.307,00 zł. Powód podał dalej, że wypłacił powodowi kwotę wynikającą z rygoru natychmiastowej wykonalności, z kolei wyrokiem sądu odwoławczego wyrok z dnia 8 grudnia 2010 roku został zmieniony a powództwo oddalone, w związku z czym odpadła podstawa dla wypłaty pozwanemu kwoty 2.307,00 zł. Powód dodał, że wezwał pozwanego do zwrotu nienależnego świadczenia, pierwsze wezwanie zostało dwukrotnie awizowane.

(pozew – k. 1 – 4)

Dnia 19 września 2012 roku Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi – Południe w Warszawie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wydał w sprawie o sygn. akt VI P 207/12 wyrok zaoczny, którym zasądził od pozwanego na rzecz powoda dochodzoną pozwem kwotę, a ponadto zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 450,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego oraz nadał wyrokowi w pkt 1 rygor natychmiastowej wykonalności.

(wyrok zaoczny z dnia 19.09.2012r. – k. 38)

Pismem procesowym z dnia 6 czerwca 2013 roku (data na kopercie) pozwany wniósł sprzeciw od wyroku zaocznego z dnia 19 września 2012 roku. Pozwany wskazał, że nigdy nie został przez ZUS wezwany do zwrotu jakiegokolwiek świadczenia.

(sprzeciw – k. 66 – 66 verte)

Pismem procesowym z dnia 18 grudnia 2013 roku powód zmodyfikował powództwo w zakresie początkowej daty zasądzenia odsetek od świadczenia głównego wskazując, iż datą tą jest dzień 26 lutego 2013 roku.

(pismo procesowe z dnia 18.12.2013r. – k. 111 – 112)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wyrokiem z dnia 8 grudnia 2010 roku, wydanym w sprawie o sygn. akt VI P 711/09, Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi – Południe w Warszawie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...)w W. na rzecz M. Z. kwotę 6.921,00 zł tytułem doprawy emerytalnej, nadając temu wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 2.307,00 zł.

Od powyższego wyroku ZUS (...)w W. wniósł apelację. W wyniku rozpoznania apelacji Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 20 kwietnia 2011 roku, wydanym w sprawie o sygn. akt VII Pa 18/11, zmienił zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego i oddalił powództwo.

(dowód: wyrok z dnia 08.12.2010r. – k. 60 akt sprawy VI P 711/09, apelacja ZUS (...)w W. – k. 82 – 83 akt sprawy VI P 711/09, wyrok z dnia 20.04.2011r. – k. 110 akt sprawy VI P 711/09)

ZUS (...)w W. wypłacił na rzecz pozwanego M. Z. przelewem z dnia 25 stycznia 2011 roku kwotę 1.892,00 zł, czyli kwotę wynikającą z rygoru natychmiastowej wykonalności nadanego wyrokowi Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi – Południe w Warszawie VI Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 8 grudnia 2010 roku (sygn. akt VI P 711/09).

(dowód: potwierdzenie przelewu – k. 8, PIT-11 – k. 9 - 10)

Pismem z dnia 27 czerwca 2011 roku ZUS (...)w W. wezwał pozwanego do zwrotu nienależnie otrzymanej kwoty 2.307,00 zł. Pismo to nie zostało odebrane przez pozwanego, wobec czego powód wysłał dnia 27 lipca 2011 roku kolejne pismo wzywające do zwrotu owej kwoty. Również i to drugie pismo nie zostało przez pozwanego odebrane i wróciło do nadawcy po dwukrotnym awizowaniu. Powód skierował również dnia 20 grudnia 2011 roku wezwanie do zapłaty, także i to pismo nie zostało przez pozwanego odebrane.

(dowód: pismo z dnia 27.06.2011r. wraz z potwierdzeniem odbioru – k. 11 – 12, pismo z dnia 27.07.2011r. wraz z potwierdzeniem odbioru – k. 13 – 14, wezwanie do zapłaty wraz z potwierdzeniem odbioru – k. 15 i 17)

W celu egzekucji świadczenia zasądzonego wyrokiem zaocznym z dnia 19 września 2012 roku w sprawie o sygn. akt VI P 207/12 powód skierował sprawę do komornika. Komornik przesłał do pozwanego zawiadomienie o wszczęciu egzekucji, które zostało przez pozwanego odebrane dnia 25 lutego 2013 roku. Oprócz owego zawiadomienia o wszczęciu egzekucji komornik skierował do pozwanego również wezwanie do zapłaty egzekwowanej należności w terminie 7 dni. Wezwanie to zostało pozwanemu doręczone dnia 25 lutego 2013 roku.

(dowód: zeznania pozwanego M. Z. – protokół rozprawy z dnia 14.10.2015r. od 00:07:29 do 00:09:21, zawiadomienie o wszczęciu egzekucji – k. 13 akt KM 1707/12, wezwanie do zapłaty – k. 14 akt KM 1707/12)

Powyższy stan faktyczny Sad ustalił na podstawie przywołanych wyżej dowodów: potwierdzenie przelewu – k. 8, PIT-11 – k. 9 – 10, pismo z dnia 27.06.2011r. wraz z potwierdzeniem odbioru – k. 11 – 12, pismo z dnia 27.07.2011r. wraz z potwierdzeniem odbioru – k. 13 – 14, wezwanie do zapłaty wraz z potwierdzeniem odbioru – k. 15 i 17, a także na podstawie dokumentów z akt sprawy VI P 711/09 oraz dokumentów z akt komorniczych o sygn. KM 1707/12.

Sąd oparł się także na zeznaniach pozwanego M. Z. (protokół rozprawy z dnia 14.10.2015r. od 00:07:29 do 00:09:21), nie dając im jednak wiary w zakresie, w jakim pozwany twierdzi, że powód miał wiedzę o jego aktualnym adresie zamieszkania podczas wysyłania pierwszych wezwań do zapłaty kwoty dochodzonej pozwem, Sad miał bowiem na uwadze, iż w toku postępowania nie został wezwany żaden świadek, który mógłby potwierdzić faktyczną wiedzę powoda o adresie zamieszkania pozwanego, również w aktach sprawy VI P 711/09 brak jest zawiadomienia pozwanego o zmianie przez niego adresu, wbrew temu, co zeznał pozwany. Co więcej z akt sprawy VI P 711/09 wynika, że nawet we wniosku o przesłanie wyroku Sądu Okręgowego z uzasadnieniem pozwany wskazał jako adres do doręczenia adres: ul. (...), (...)-(…) W. (k. 112 akt sprawy VI P 711/09). W pozostałym zakresie zeznania pozwanego zostały uznane za wiarygodne.

Sąd zważył, co następuje:

Przedmiotem rozpoznania w niniejszej sprawie jest roszczenie powoda o zwrot nienależnego świadczenia.

Zgodnie z art. 410 § 1 KC w zw. z art. 405 KC kto otrzymał nienależne świadczenie zobowiązany jest do jego zwrotu. Zgodnie zaś z art. 410 § 2 KC świadczenie jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia.

Z ustaleń poczynionych w toku niniejszego postępowania wynika, że podstawą prawną dla zapłacenia przez powoda na rzecz pozwanego kwoty 2.307,00 zł był wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi – Południe w Warszawie z dnia 8 grudnia 2010 roku. Wyrok ten jednak został zmieniony wyrokiem Sądu Okręgowego dla Warszawy – Pragi w Warszawie z dnia 20 kwietnia 2011 roku. Sąd Okręgowy zmienił wyrok Sądu Rejonowego oddalając powództwo, tym samym więc odpadła podstawa prawna dla spełnienia świadczenia przez powoda. Tym samym niewątpliwie należy uznać, iż kwota przelana na rzecz pozwanego przelewem z dnia 25 stycznia 2011 roku, która łącznie z odprowadzoną zaliczką na podatek dochodowy wynosiła 2.307,00 zł, jest świadczeniem nienależnym. Kwota ta powinna więc zostać zwrócona przez pozwanego powodowi.

W toku postępowania sporną kwestią była kwestia ustalenia daty początkowej naliczania odsetek od należności głównej. Strona powodowa argumentowała, iż pozwany otrzymał z dniem 25 lutego 2013 roku zawiadomienie o wszczęciu egzekucji, wobec czego odsetki powinny być naliczane od dnia 26 lutego 2013 roku, a więc od dnia następnego po dowiedzeniu się przez pozwanego o wierzytelności. W ocenie Sądu jednak należy zwrócić uwagę, iż z ustaleń poczynionych w toku postępowania wynika, że pozwany faktycznie dowiedział się o prowadzonej przeciwko niemu egzekucji dnia 25 lutego 2013 roku, co sam przyznał w sprzeciwie od wyroku zaocznego. Tego dnia otrzymał on bowiem zawiadomienie o wszczęciu egzekucji. Z akt komorniczych wynika, że oprócz samego zawiadomienia o wszczęciu egzekucji komornik wysłał również wezwanie do zapłaty, w którym określił pozwanemu dłużnikowi termin 7 dni na wpłacenie należności objętej egzekucją. Jednocześnie niewątpliwie z całego materiału dowodowego zebranego w niniejszej sprawie wynika, że wcześniej pozwany nie miał wiedzy o wierzytelności powoda, wszelkie wezwania były bowiem dwukrotnie awizowane. Tym samym więc uznać należy, że pozwany został po raz pierwszy wezwany do spełnienia świadczenia dopiero wezwaniem do zapłaty doręczonym mu wraz z zawiadomieniem o wszczęciu egzekucji, w którym to wezwaniu do zapłaty oznaczono 7-dniowy termin na zapłatę. Tym samym odsetki ustawowe za opóźnienie mogą być naliczane dopiero od dnia następnego po upływie owego 7-dniowego terminu, czyli od dnia 5 marca 2013 roku do dnia zapłaty.

W tym miejscu należy również odnieść się do argumentacji pozwanego, który wskazywał, że w ogóle odsetki nie powinny być naliczane, gdyż złożył on zażalenie na postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności broniąc się w ten sposób przez wykonaniem egzekucji komorniczej. W ocenie Sądu jednak należy zauważyć, że w momencie, gdy pozwany otrzymał wezwanie do zapłaty skierowane do niego od komornika wówczas miał on już wiedzę o roszczeniu powoda, które powinien był spełnić. Nie jest tutaj istotnym, czy pozwany z zasadnością owego roszczenia się zgadzał, czy też nie, istotnym bowiem dla wskazania początkowej daty naliczania odsetek jest obiektywny fakt dowiedzenia się przez pozwanego o roszczeniu powoda i o wyznaczeniu pozwanemu określonej daty spełnienia tego świadczenia. Od dnia następnego po tej dacie wymagalności można już naliczać odsetki ustawowe, które są zasądzone oczywiście jedynie w przypadku, gdy finalnie okaże się, po przeprowadzeniu postępowania sądowego, że roszczenie powoda było zasadne.

Sąd miał również na uwadze, że w niniejszej sprawie został dnia 19 września 2012 roku wydany wyrok zaoczny, którym Sąd zasądził na rzecz powoda od pozwanego kwotę 2.307,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 20 lipca 2011 roku do dnia zapłaty. Zgodnie z art. 347 KPC po ponownym rozpoznaniu sprawy sąd wydaje wyrok, którym wyrok zaoczny w całości lub części utrzymuje w mocy albo uchyla go i orzeka o żądaniu pozwu, bądź też pozew odrzuca lub postępowanie umarza. Jak wynika z powyższych rozważań Sąd doszedł do wniosku, że faktycznie świadczenie wypłacone pozwanemu było świadczeniem nienależnym i tym samym podlega zasądzeniu od pozwanego na rzecz powoda, jednak jednocześnie data początkowa naliczania odsetek powinna być późniejsza od daty określonej w wyroku zaocznym,. Stąd też Sąd ostatecznie w wyroku uchylił wyrok zaoczny z dnia 19 września 2012 roku jedynie w części dotyczącej zasądzonych odsetek ustawowych od kwoty 2.307,00 zł od dnia 20 lipca 2011 roku do dnia 4 marca 2013 roku, w pozostałej zaś części wyrok zaoczny został utrzymany w mocy.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów zastępstwa procesowego znajduje swą podstawę w regulacji z art. 98 KPC oraz § 11 ust 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity - Dz. U. z 2013 roku, poz. 490, ze zm.).

Mając na uwadze powyższe Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.